

ZAPAMIĘTAJ WIĘCEJ

- 1 Podkreśl w *Banku słów* wszystkie zawody związane ze służbą zdrowia. Czy chciałbyś/ chciałabyś wykonywać któryś z nich?
- 2 Pomyśl o ostatnim razie, kiedy byłeś/byłaś chory/chora. Używając wyrazów i zwrotów z *Banku słów*, opisz swoje objawy, wizytę w gabinecie lekarskim oraz diagnozę lekarza.

- 3 Odpowiedz na pytania, korzystając z *Banku słów*.

1 Which of these is an *injury*?

- A a runny nose
B dizziness
C a twisted ankle

2 Which of these is an *illness*?

- A a burn
B mumps
C a bruise

3 Which preposition fits both phrases?

Jen is allergic _____ nuts.
Justin is addicted _____ coffee.

4 What noun completes all three phrases?

_____ care
_____ centre
in good _____

5 What verb completes all three phrases?

_____ regular exercise
_____ sb's temperature
_____ things easy

6 Which of these is a symptom?

- A fever B cancer C measles

- 4 **MP3-189** Posłuchaj wyrazów i zwrotów w języku polskim i zapisz ich odpowiedniki w języku angielskim. Sprawdź ich pisownię w *Banku słów*.

1 _____	4 _____
2 _____	5 _____
3 _____	6 _____

Wskazówka

Zajrzyj do swojej domowej apteczki i postaraj się nazwać po angielsku wszystkie przedmioty, które w niej widzisz.

MP3-190 CZĘŚCI CIAŁA I NARZĄDY WEWNĘTRZNE

ankle (n) /'æŋkəl/ kostka
bone (n) /bəʊn/ kość
chest (n) /tʃest/ klatka piersiowa
gene (n) /dʒiːn/ gen
heart (n) /hɑːt/ serce
liver (n) /'lɪvə/ wątroba
lung (n) /lʌŋ/ płuco
muscle (n) /'mʌsəl/ mięsień
organ (n) /'ɔːgən/ narząd
rib (n) /rɪb/ żebro
skull (n) /skʌl/ czaszka
spine (n) /spaɪn/ kręgosłup
stomach (n) /'stʌmək/ żołądek
throat (n) /θrəʊt/ gardło
tonsil (n) /'tɒnsəl/ migdałek
wrist (n) /rɪst/ nadgarstek

MP3-191 CHOROBY, URAZY, OBJAWY CHOROÓB

accident (n) /'æksɪdɪnt/ wypadek
Alzheimer's disease (n) /'æltʃaɪmæz dɪzɪːz/ choroba Alzheimera
appendicitis (n) /ə.pendɪ'saɪtɪs/ zapalenie wyrostka robaczkowego
asthma (n) /'æsmə/ astma
backache (n) /'bækɛk/ ból pleców
broken arm (n) /,brəʊkən 'ɑːm/ złamana ręka
broken ribs (n) /,brəʊkən 'rɪbz/ złamane żebro
bruise (n) /bruːz/ siniak
burn (n) /bɜːn/ oparzenie
cancer (n) /'kænsə/ rak
lung ~ /'lʌŋ ,kænsə/ rak płuc
chicken pox (n) /'tʃɪkɪn pɒks/ ospa wietrzna
cold (n) /kəʊld/ przeziębienie
concussion (n) /kən'kʌʃn/ wstrząśnienie mózgu
condition (n) /kən'dɪʃən/ schorzenie
skin ~ /'skɪn kən'dɪʃən/ schorzenie skóry
cough (n) /kɒf/ kaszel
curable (adj) /'kjʊərəbl/ uleczalny
incurable (adj) /ɪn'kjʊərəbl/ nieuleczalny
cut (n) /kʌt/ skaleczenie
diabetes (n) /,daɪə'biːtɪz/ cukrzyca
diarrhoea (n) /,daɪə'rɪə/ biegunka
disease (n) /dɪːzɪːz/ choroba
fatal ~ /'feɪtəl dɪːzɪːz/ choroba śmiertelna
heart ~ /'hɑːt dɪːzɪːz/ choroba serca
dizziness (n) /'dɪzɪnɪs/ zawroty głowy
earache (n) /'ɪərəɪk/ ból ucha
epilepsy (n) /'epɪlɛpsɪ/ epilepsja
fast pulse (n) /fɑːst 'pʌls/ szybkie tętno
fever (n) /'fiːvə/ gorączka
flu (n) /fluː/ grypa
food poisoning (n) /'fuːd ,pɔɪzənɪŋ/ zatrucie pokarmowe
hay fever (n) /'heɪ fiːvə/ katar sienny
headache (n) /'hedɛɪk/ ból głowy
heart attack (n) /'hɑːt ə'tæk/ zawał serca
heart-related illnesses (n) /,hɑːt rɪ'leɪtɪd 'ɪlnəsəz/ choroby związane z układem krążenia
ill (adj) /ɪl/ chory
illness (n) /'ɪlnəs/ choroba
infected (adj) /ɪn'fektəd/ zarażony, zakażony
injured (adj) /ɪndʒəd/ kontuzjowany, ranny
injury (n) /ɪndʒəri/ uraz, obrażenie, kontuzja

insect bite (n) /'ɪnsɛkt baɪt/ ukąszenie owada
insomnia (n) /ɪn'sɒmniə/ bezsenność
irritated (adj) /'ɪrɪteɪtɪd/ podrażniony
jaundice (n) /'dʒɔːndɪs/ żółtaczką
measles (n) /'miːzls/ odra
motion sickness (n) /,məʊʃn 'sɪknəs/ choroba lokomocyjna
mumps (n) /mʌmps/ świnka
numb (adj) /nʌm/ zdrętwiały, bez czucia
pain (n) /peɪn/ ból
painful (adj) /'peɪnfəl/ bolesny
pneumonia (n) /njuː'məʊniə/ zapalenie płuc
rash (n) /ræʃ/ wysypka
runny nose (n) /,rʌni 'nəʊz/ katar
scratch (n) /skrætʃ/ zadrapanie
sore throat (n) /sɔː 'θrəʊt/ bolące gardło
sprained wrist (n) /sprɛɪnd 'rɪst/ skręcony nadgarstek
stomach cramp (n) /'stʌmək kræmp/ skurcz żołądka
stomachache (n) /'stʌmækɛɪk/ ból brzucha
stroke (n) /strɒk/ udar
swollen tonsils (n) /,swəʊlən 'tɒnsəlz/ powiększone migdałki
symptom (n) /'sɪmptəm/ objaw
toothache (n) /'tuːθɛɪk/ ból zęba
twisted ankle (n) /,twɪstɪd 'æŋkəl/ zwichnięta kostka
upset stomach (n) /ʌp'set 'stʌmək/ problemy z żołądkiem
virus (n) /'vaɪərəs/ wirus
wound (n) /wuːnd/ rana
open ~ /'əʊpən wuːnd/ otwarta rana
wounded (adj) /'wuːndɪd/ ranny

CZASOWNIKI

bleed (v) /bliːd/ krwawić
burn (v) /bɜːn/ oparzyć
choke (v) /tʃɒk/ krztusić się, dławić się
cough (v) /kɒf/ kaszleć
faint (v) /feɪnt/ zemdleć
feel (v) /fiːl/ czuć się
hurt (v) /hɜːt/ boleć
shiver (v) /'ʃɪvə/ mieć dreszcze
sneeze (v) /sniːz/ kichać
snore (v) /snɔː/ chrapać
tremble (v) /'treɪbl/ drzeć
vomit (v) /'vɒmɪt/ wymiotować

ZWROTY

allergic to sth uczulony na coś
bad for one's eyes/lungs niezdrowy dla oczu/płuc
be in pain cierpieć (ból)
be short of breath dostawać zadyszki
be unconscious być nieprzytomnym
catch a cold przeziębienie się
die of sth umrzeć na coś
feel chilly odczuwać zimno
feel dizzy mieć zawroty głowy
feel hot być rozpalonym
feel sick mieć mdłości
have a pain in one's leg mieć ból w nodze
look sick wyglądać na chorego
lose one's sight stracić wzrok
my arm hurts boli mnie ręka
my eyes are sore bolą mnie oczy
regain one's sight odzyskać wzrok
run a fever mieć gorączkę

run/have a high temperature mieć wysoką temperaturę
suffer from (a disease) cierpieć na (chorobę)

MP3-192 SAMOPOCZUCIE

depression (n) /di'preʃn/ depresja
hypochondriac (n) /haɪpə'kɒndrɪæk/ hipochondryk
sleep disorder (n) /sli:p dɪs'ɔ:də/ zaburzenia snu
tiredness (n) /'taɪədnes/ zmęczenie
well-being (n) /'wel bi:ɪŋ/ dobre samopoczucie

ZWROTY

feel a bit poorly czuć się nie najlepiej
feel depressed czuć się przygnębionym
feel good/fine/OK czuć się dobrze
feel terrible czuć się okropnie
feel tired czuć się zmęczonym
feel weak czuć się słabo

MP3-193 LECZENIE

bandage (n) /'bændɪdʒ/ bandaż
blood pressure (n) /'blʌd ˌpreʃə/ ciśnienie krwi
drops (n) /drɒps/ krople
examination (n) /ɪgzə'meɪnɪʃən/ badanie
first aid (n) /fɜ:st 'eɪd/ pierwsza pomoc
herb (n) /hɜ:b/ zioło
injection (n) /ɪn'dʒekʃən/ zastrzyk
medical advice (n) /ˌmedɪkəl əd'vaɪs/ porada lekarska
medical check-up (n) /ˌmedɪkəl 'tʃekʌp/ wizyta kontrolna u lekarza
medication/medicine/drug (n) /medɪ'keɪʃən, 'mɛdɪsən, drʌg/ lekarstwo
natural remedy (n) /'nætʃrəl 'remədi/ naturalne lekarstwo
ointment (n) /'ɔɪntmənt/ maść
painkiller (n) /'peɪnkɪlə/ środek przeciwbólowy
pill (n) /pɪl/ tabletki
sleeping ~ /'sli:pɪŋ pɪl/ tabletki nasenna
plaster (BrE)/Band-Aid™ (AmE) (n) /'plɑ:stə, 'bændeɪd/ plaster
plaster/cast/plaster cast (n) /'plɑ:stə, kɑ:st, 'plɑ:stə 'kɑ:st/ gips
prescription (n) /prɪ'skrɪpʃən/ recepta
rest (n) /rest/ odpoczynek
side effects (n) /'saɪd ɪ'fekts/ skutki uboczne
stethoscope (n) /'steθəskəʊp/ stetoskop
surgery/operation (n) /'sɜ:dʒəri, ɒpə'reɪʃən/ operacja
thermometer (n) /θə'mɒmɪtə/ termometr
treatment (n) /'tri:tmənt/ leczenie, terapia
vaccine (n) /'væksɪn/ szczepionka
vitamin (n) /'vɪtəmɪn/ witamina
X-ray (n) /'eks reɪ/ prześwietlenie

CZASOWNIKI

bandage (v) /'bændɪdʒ/ bandażować
cure (v) /kjʊə/ wyleczyć
diagnose (v) /'daɪəgnəʊz/ diagnozować
prescribe (v) /prɪ'skraɪb/ przepisać (lekarstwo, kurację)
treat (v) /'tri:t/ leczyć

ZWROTY

carry out/perform an operation przeprowadzić operację

consult/see a doctor zasięgnąć porady lekarza
drink lots of liquids/fluids pić dużo płynów
examine sb/give sb an examination zbadać kogoś
extract a tooth wrywać ząb
get better wyzdorzeć
give sb an injection dać komuś zastrzyk
go to hospital iść do szpitala
go to the doctor's iść do lekarza
look well wyglądać zdrowo
make an appointment with a doctor umawiać się na wizytę lekarską
operate on sb operować kogoś
put sth in a cast założyć gips
recover from sth wyzdorzeć z czegoś
run tests przeprowadzić badania
see patients przyjmować pacjentów
stick a plaster (on sth) przykleić plaster
take an antibiotic wziąć antybiotyk
take sb's blood pressure mierzyć komuś ciśnienie
take sb's temperature mierzyć komuś temperaturę

MP3-194 SŁUŻBA ZDROWIA

Accident and Emergency department (A&E) (n) /'æksɪdnt ən ɪ'mɜ:dʒənsɪ dɪ'pɑ:tmənt/ ostry dyżur
accident victim (n) /'æksɪdnt ˌvɪktɪm/ ofiara wypadku
ambulance (n) /'æmbjələns/ karetka pogotowia
dentist (n) /'dentɪst/ dentysta
doctor (n) /'dɒktə/ lekarz
General Practitioner/GP (n) /ˌdʒenərəl præk'tɪʃənə, dʒi: 'pi:t/ lekarz rodzinny
health care (n) /'helθ keə/ służba zdrowia
public ~ /ˌpʌblɪk 'helθ keə/ publiczna służba zdrowia
health centre (n) /'helθ ˌsentə/ przychodnia
hospital (n) /'hɒspɪtl/ szpital
~ bed /'hɒspɪtl bed/ łóżko szpitalne
~ ward /'hɒspɪtl wɔ:rd/ oddział szpitalny
nurse (n) /nɜ:s/ pielęgniarka/pielęgniarka
operating theatre (n) /'ɒpəreɪtɪŋ θiətə/ sala operacyjna
paramedic (n) /pə'remɛdɪk/ sanitariusz
patient (n) /'peɪʃənt/ pacjent
pharmacy (n) /'fɑ:məsi/ apteka
physiotherapist (n) /fɪzɪəʊ'therəpɪst/ fizjoterapeuta
specialist (n) /'speʃəlaɪst/ specjalista
stretcher (n) /'stretʃə/ nosze
surgeon (n) /'sɜ:dʒən/ chirurg
surgery (n) /'sɜ:dʒəri/ gabinet lekarski

MP3-195 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

blind (adj) /blaɪnd/ niewidomy
deaf (adj) /def/ głuchy
disability (n) /ˌdɪsə'bɪləti/ niepełnosprawność
disabled (adj) /dɪs'ɛɪbld/ niepełnosprawny
mentally ~ /ˌmentəli dɪs'ɛɪbld/ niepełnosprawny umysłowo
physically ~ /ˌfɪzɪkli dɪs'ɛɪbld/ niepełnosprawny fizycznie
dumb (adj) /dʌm/ niemy
hard of hearing (adj) /hɑ:d əv 'hɪəriŋ/ niedosłyszący

short-sighted (adj) /ʃɔ:t'saɪtɪd/ krótkowzroczny
wheelchair (n) /'wi:l'tʃeə/ wózek inwalidzki
~ user /'wi:l'tʃeə ju:zə/ osoba poruszająca się na wózku inwalidzkim

MP3-196 HIGIENICZNY TRYB ŻYCIA

healthy (adj) /'heɪθi/ zdrowy
~ diet (n) /'heɪθi 'daɪət/ zdrowa dieta
~ food (n) /'heɪθi 'fu:d/ zdrowe jedzenie
~ habits (n) /'heɪθi 'hæbɪts/ zdrowe nawyki
~ lifestyle (n) /'heɪθi 'laɪfstɑɪl/ zdrowy tryb życia
high-fat food (n) /haɪ fæt 'fu:d/ żywność o wysokiej zawartości tłuszczu
life expectancy (n) /laɪf ɪk'spektənsɪ/ długość życia
low-fat food (n) /ləʊ fæt 'fu:d/ żywność o niskiej zawartości tłuszczu
obesity (n) /əʊ'bɪsətɪ/ otyłość
unhealthy lifestyle (n) /ˌʌn,heɪθi 'laɪfstɑɪl/ niezdrowy tryb życia

ZWROTY

avoid stress unikać stresu
be in good health cieszyć się dobrym zdrowiem
be overweight mieć nadwagę
breathe smoke wdychać dym
cut down on fatty food ograniczyć spożywanie tłustych pokarmów
do/take regular exercise regularnie ćwiczyć
follow a sensible diet przestrzegać rozsądnej diety
get enough sleep wysypiać się
give up smoking rzucić palenie
have a check-up przechodzić kontrolne badanie lekarskie
improve one's memory poprawiać pamięć
in good shape w dobrej formie
keep fit/stay fit utrzymywać dobrą formę
lose weight schudnąć
out of shape w złej formie
prevent cancer zapobiegać rakowi
reduce stress ograniczać stres
take a nap zdrzemnąć się
take things easy nie przemęczać się
take up a sport zacząć uprawiać jakiś sport
work out at the gym ćwiczyć na siłowni

MP3-197 UZALEŻNIENIA

addict (n) /'ædɪkt/ osoba uzależniona
drug ~ /'drʌg ədɪkt/ narkoman/narkomanka
addiction (n) /ə'dɪkʃn/ uzależnienie
alcohol (n) /'ælkəhɒl/ alkohol
caffeine (n) /'kæfi:n/ kofeina
drugs (n) /drʌgz/ narkotyki
therapy (n) /'θerəpi/ terapia

ZWROTY

be addicted to sth być od czegoś uzależnionym
be in therapy przechodzić terapię
get addicted to sth uzależnić się od czegoś
take an overdose przedawkować